

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. — Prednštvo in upravnštvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 28. septembra 1933.

Štev. 110.

Gospodarske ljudi v občine!

Ne da bi hoteli posegati v boj zaradi občinskih volitev, smatramo vendar za svojo dolžnost, da kot gospodarsko glasilo povdarimo eno načelo, ki naj bo odločilno pri sestavi kandidatnih list, če hočemo, da napreduje gospodarstvo naših občin in s tem vse narodno gospodarstvo. In to načelo je: v občinski odbore samo gospodarske ljudi! Občina je bolj ko vsako drugo samoupravno telo namenjena le gospodarskemu delu, zato pa more vršiti svojo nalogo le, če jo vodijo v resnici gospodarski ljudje, takšni, ki so sami dobri gospodarji in ki poznajo težnje in zahteve gospodarstva.

Gospodarske ljudi v občinski zastope pa tudi zato, ker je od občinskih odborov v precejšnji meri odvisna tudi višina javnih bremen, ki jih morajo nositi gospodarska podjetja.

Ne malo pritožb radi previsokih davkov gre upravičeno na od obč. odborov izvoljene davčne odbornike, ki bodisi iz konkurenčnih oziror, največ pa radi nepoznavanja predpisov, marsikatero gospodarsko podjetje čezmerno ocenijo.

Na razne načine se skuša danes pridobiti ljudi za tega ali onega kandidata. Jasno pa je, da bodo gospodarsko napredovale le občine, ki bodo imele v obč. odborih moze iz gospodarskih vrst, katerim je napredek občine in države nad vsemi drugimi interesi.

Zato je čisto napačno načelo, da mora biti v obč. odboru zastopan vsak stan v razmerju s svojim številom. To načelo je napačno že vsled tega, ker so vse drugače zainteresirani na obč. gospodarstvu ljudje, ki imajo podjetja in posestva v občini, ko pa nameščenci, ki so večinoma itak le prehodno v občini. Teh se stanje občin dejansko dosti ne tiče, ker na eni strani ne nosijo obč. bremen, na drugi strani pa dostikrat itak samo čakajo, da pridejo v Ljubljano ali večja mesta.

Pri tem pa je treba opozoriti še na drugo napako, ki se le pre pogosto dogaja, če nimajo gospodarski ljudje odločilne besede v občini. Brez prevdarka se nalagajo in nalagajo vedno nova občinska bremena, ker pač odločujejo v občini ljudje, ki sami ne plačujejo občinskih bremen. Tako so v neki gospodarsko šibki občini na Gorenjskem, v kateri so nameščenci in delavci v večini, zahtevali ti kot pogoji, da glasujejo za nacionalno listo, da zgradi bodoči obč. odbor v enem letu moderno kopalnico, nabavi škroplilni avto, postavi novo šolo in še več takšnih lepih reči, da bi se morale obč. doklade povečati za najmanj 150%! Da so take zahteve več ko pretirane, da vodijo občino in davkoplačevalce naravnost na boben, ni treba še posebej razlagati.

Prav je, da so v obč. odboru zastopani vsi stanoji, toda prvenstvo mora iti praktičnim ljudem gospodarstva. Nikar birokratov v obč. odbore, ker potem bo pri manjšem delu občine, tem več upravnih stroškov! Dober gospodar izrablja vsako okolnost in z majhnimi stroški ustvari napravo, za katero porabi birokrat celo premoženje. Zato praktične ljudi v občinski odbore, ki res poznajo potrebe občine in ki ne bodo po nepotrebnem zapravljali obč. denarja.

Mesta občinskih odbornikov niso samo častna, ampak tudi vezana z odgovornostjo in delom. Zato naj pridejo v občinske odbore dobri vsestransko zmožni ljudje, ki imajo gospodarske izkušnje ter smisel za napredek in ki bodo delali v prvi vrsti za splošen državni in občinski interes. Ljudje, ki gospodarskih vprašanj in težav ne razumejo, naj raje ne silijo v ospredje, ker bodo občini le v škodo. Dolžnost in naloga naših najmanjših javnih edinic, kar so občine, je, da sodelujejo pri reševanju današnjih perečih gospodarskih vprašanj. To

pa morejo občine storiti z uspehom le, ako bodo v občinskih odborih ljudje, ki imajo smisel in razumevanje za gospodarske probleme.

Že v državni gospodarski politiki vidimo težke posledice, ker so se izdali zakoni in uredbe brez pravega upoštevanja gospodarskih zahtev. Tako se favorizira en stan na škodo drugega, tako niso davčna

bremena vedno enaka, tako se dogajajo še druge napake, ker premalo odločajo gospodarski ljudje.

Ni treba, da bi se te napake dogajale tudi v občinah, temveč v občinah naj zavladalo dobro gospodarstvo, da se bo iz občin preselilo še v druge zastope.

Zato pa v občine gospodarske ljudi!
Zmago Kožman.

Zahteve ljubljanskega trgovstva

Širša seja Združenja trgovcev v Ljubljani — Proti preostri davčni praksi — Obrestno mero treba znižati — V torek prvi diskusijski večer — Proti zlorabljanju zasebne dobrodelnosti

Takoj po poletnih počitnicah se je začelo v ljubljanskem združenju trgovcev zopet živahno delovanje, saj pa so tudi težave trgovcev vedno večje in težje. Ljubljansko združenje je zopet oživel in zanimanje trgovcev za njegovo delo razveseljivo raste. To je jasno pokazala zadnja širša seja Združenja trgovcev v Ljubljani, ki je bila polnoštevilno obiskana. Vidi se, da se trgovci globoko zavedajo svoje odgovornosti v teh težkih časih in da so odločeni storiti vse, kar je le v njih moči, da se sedanja kriza premaga. Opravičeno pa tudi pričakujejo na drugi strani enako mnogo dobre volje, zlasti pa da bodo res tudi upoštevali vse utemeljene zahteve trgovstva. Žal so morali trgovci ponovno konstatirati, da je te dobre volje pri nekaterih činiteljih še vedno dosti premalo, vsled česar tudi postajajo težave v poslovnem življenju vedno večje in neznosnejše. Je v resnici že skrajni čas, da se nekaj pozitivnega stori za ublažitev sedanjih težav v gospodarskem življenju.

Sejo je vodil predsednik združenja in veletržec Ivan Gregorc, ki je po otvoritvi seje iskreno čestital novimimovanemu občinskemu svetniku Karlu Sossu. Prosil ga je, da bo vedno odločen tolmač želj in zahtev ljubljanskega trgovstva, kar mu bo tem lažje, ker kot član uprave ljubljanskega združenja dobro ve za vse težkoče, ki tarejo trgovstvo.

Nato se je dotaknil občinskih volitev na deželi. Izrazil je željo, naj bi dobili trgovci povsod častno število zastopnikov, ki bi branili interese trgovstva svojih okrajev. Ker je pričakovati, da se bodo vršile tudi v Ljubljani volitve v občinsko zastopstvo, se bo o tem vprašanju razpravljalo podrobneje na prihodnjih sejah. Nujno je potrebno, da spričo težkih davčev, ki jih trgovci prispevajo k proračunu mestne občine, dobi ljubljansko trgovstvo častno število svojih zastopnikov, ki bodo na eni strani varovali interese trgovstva, na drugi strani pa s svojim strokovnim znanjem pomagali mestni občini, da izvede svoje velike socialne, kulturne in gospodarske naloge v skladu s potrebami in silami gospodarskih stanov.

Predsednik Gregorc je nato poročal o vedno bolj perečem

davčnem vprašanju.

Na podlagi njegovega referata se je razvila ostra in stvarna debata ter vsestransko ugotovilo, da se je davčna praksa zlasti v Ljubljani v primeri s prejšnjimi leti prav močno poostрила. Pod vodstvom predsednika Gregorca se je zato oglašila pri finančnem direktorju dr. Valjaveu deputacija ljubljanskega trgovstva, ki mu je izročila stvarno nad vse utemeljeno spomnico zaradi občutno povišane zgradarine in odmero pridobnine. Deputacija je fin. direktorju razložila težavni položaj trgovstva ter zlasti opozorila na bližnjo odmero pridobnine, ki se namerava znova povišati. V času, ko se povsod povdarja, a tudi priznava težavni položaj našega gospodarstva, se bo pobirala pridobnina še vse leto na podlagi stare odmere, ko so bili posli večji. Trgovci prihajajo s tem v nevzdržen položaj in marsikateri trgovec ne bo mogel najti sredstev za kritje davčnih obveznosti.

Na seji se je po predsednikovem poročilu razvila znova debata o davčnem vprašanju. Povdarjalo se je zlasti, da se je že na impozantnem občnem zboru Zveze trgovskih združenj v Kamniku opozorilo na preostro davčno prakso in se posebej še opozorilo poslance in senatorje na nevarne posledice takšne prakse, a kljub temu se še sedaj ni prav nič ukrenilo, da se ugoditi tem tako upravičenim zahtevam trgovstva. Treba je zato, da vsi trgovci solidarno in složno nastopijo za svoje težnje in da ne odnehajo, dokler ne dosežejo, da bodo tudi odločujoči krogi v resnici upoštevali njih zahteve.

Zelo zanimiva debata se je razvila k poročilu predsednika Gregorca

o obrestni meri naših denarnih zavodov s specialnim oziror na obrestno mero Narodne banke. Ugotovilo se je, da denarni zavodi nimajo nikake dobre volje, da bi znižali obrestno mero tudi za kredite, kakor so jo znižali za vloge. Združenje trgovcev bo zato ponovno zainteresiralo vse merodajne činitelje na to važno vprašanje, ki mora najti v teh težkih časih tudi primerne upoštevanje.

Dvoje dobrih vesti.

Z zadoščenjem je uprava sprejela na znanje odlok banske uprave glede postopanja proti inozemskim in domačim nelegalnim trgovskim potnikom in zastopnikom, ki krošnjarijo z raznim blagom pri privatnih strankah. Ravnotako se je vzelo z vidnim zadovoljstvom na znanje poročilo predsednika, da nastopa mestno načelstvo (obrti ni oddelek) proti vsem krošnjarijem z vso strogostjo in je vsled tega tudi v zadnjem času čutili, da so krošnjariji pričeli spoznavati, da se v Ljubljani ne more nelegalno trgovati.

Predsednik Gregorc se je spomnil tudi poseta bratov Bolgarov, gospodarstvenikov, katerim je ljubljansko trgovstvo priredilo prav topel sprejem. Ravnotako so tudi Poljaki dobili v Ljubljani najlepše vtise. Zlasti so ljubljanski trgovci navezali prijateljske stike z Bolgari in mi vidimo v tem tesno poglavitost slovanske ideje in bratske vzajemnosti. Tudi pri odkritju spomenika in spominske plošče septembarskim žrtvam je predsedstvo uprave bilo častno zastopano.

Proti postopanju T. P. D.

Po poročilu predsednika Gregorca je uprava prešla na podrobno razpravo o raznih aktualnih vprašanjih, tako o poslovanju konzumov in zadrug, o katerih delovanju se zbira potreben material.

Tudi o načinu prodaje premoga po Trboveljski premogokopni družbi se je razvila živahna debata. Uprava združenja mora ugovarjati temu postopanju, da prodaja T. P. D. posameznim društvom in korporacijam premog po znižani ceni. Nikakor ne gre, da se T. P. D. sama bavi s prodajo premoga, ker se s tem škoduje trgovini s kurivom, zlasti še, kadar družba z nižjimi cenami manjša krog odjemalcev pri trgovcih s premogom. Uprava združenja je zato sklenila, da bo storila vse potrebne korake v zaščito trgovcev s premogom.

Šolski odbor uprave združenja je izvolil poseben odsek, ki ima nalogo pripraviti

teren, da se ustvari v okvirju šole v Trgovskem domu

aranžerski tečaj,

v katerem naj bi se vajenci in vajenke poučevali o modernizaciji izložb.

Uvedba diskusijskih večerov.

Da se ostalemu članstvu, ki nima prilike prisostvovati raznim anketam in sejam, omogoči udeležba pri razpravah gospodarskega značaja, bo uprava prirejala diskusijske večere, na katerih bodo predavali gospodarski strokovnjaki. Prvo tako predavanje, oziroma diskusijski večer bo v torek, dne 3. oktobra ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Trgovskega doma«, na katerem bo imel uvodno besedo minister n. r. in generalni tajnik Zbornice Ivan Mohorič. Uprava združenja vabi vse interese, da se tega diskusijskega večera udeleže, da tudi osebno z vprašanji ter predlogi sodelujejo na diskusijskem večeru.

Proti zlorabljanju dobrodelnosti.

O bednostnem fondu je uprava razpravljala ter ugotovila, da kljub poročilu dnevnega časopisja, da dobe vsi brezposelni legitimacije, teh do danes še nimajo. Zato vidimo v Ljubljani brezštevilo brezposelnih, ki izkoriščajo vse stanove s svojim nadlegovanjem. Potrebno bo, da se te legitimacije že enkrat izdajo in da se omeji dotok tujih brezposelnih, osobito delamrznih ljudi v Ljubljano.

Tudi vprašanje nabiranja prispevkov in daril nacionalnih in kulturnih društev je sprožilo živahno razpravo. Uprava je soglasno sklenila, da opozori ljubljansko trgovstvo, da nikomur ne da nobenih daril in denarnih prispevkov, če nima nabiratelj društva, oz. organizacije posebnega poudarka od združenja trgovcev. Ugotovilo se je n. pr., da hodijo nabirati prispevke in darila osebe, ki absolutno niso imele nikake zveze z dobrodelnostjo in ki so nabrana darila porabile za sebe. Da imajo ti izkoriščevalci ljudske dobrosrčnosti tem večji uspeh, imajo s seboj fingirane in falzificirane žige in podpise uglednih oseb, korporacij, uradov itd. ter sleparijo z njimi. Da se trgovstvo v bodoče obvaruje izkoriščanja, je uprava sprejela gornji sklep in prosi, da se vsi po njem ravna.

Po obravnavi vseh teh vprašanj je zaključil predsednik Gregorc sejo, ki je zopet pokazala popolno soglasnost ljubljanskega trgovstva.

Upamo, da bo zato tudi njegov apel na odločujoče kroge našel dober odmev tudi pri odločujočih krogih, zlasti pa pri davčni upravi.

KAŠNA ZGRADARINA SE PLAČUJE OD NOVIH HIS

Oddelek davkov v finančnem ministrstvu je izdal pojasnilo o pravilnem tolmačenju § 9 zakona o naknadnih in izrednih kreditih v proračunu za leto 1932/33, ki je z njimi izpremenjena stopnja zgradarine za zgradbe z davčno olajšavo. Za vprašanje, ali se plača 6 ali 12% zgradarine, ni merodajen dan, od katerega teče davčna olajšava, temveč dan nastanka davčne obveznosti. Če je v zakonu rečeno, da se bo plačevalo 6% zgradarine od poslopij, ki so postala podvržena davku do 31. dec. 1931, sledi iz tega, da se morajo po tej stopnji plačevati davki od onih poslopij, ki je bila za nje zaprosena davčna oprostitve v letu 1932 ali pozneje, če je njihova obveznost nastala pred 1. januarjem 1932. Primer: Poslopje je postalo podvrženo davku 1. avgusta 1931, a za davčno olajšavo je bilo zaproseno 1. avgusta 1932. Od tega poslopja se plača davek v polnem iznosu, kakor da je staro, in sicer do 31. julija 1932, od 1. avgusta 1932 do konca tega leta se pa plača 3%, od 1. januarja 1933 do konca oprostitve pa 6%. Poslopja, ki jim je davčna obveznost nastopila 1. januarja 1932 ali pozneje neglede na to, kdaj se je zidanje začelo in zaključilo, če niso dobila davčne olajšave, pa plačajo 12% začeti od 1. januarja 1933.

Naše narodno gospodarstvo v avgustu 1933

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

Zaposlitev delavstva je že od začetka letošnjega leta stacionarna. Po katastrofalnem nazadovanju zaposlitve delavstva od sredine 1930 do konca 1932 se je naš delavni trg stabiliziral na višini leta 1925, ko je bilo pri OUZD zavarovanih približno 80.000 delavcev. V posameznih industrijah je zaposlitev različna. Trenotno ima OUZD zavarovanih okroglo 79.000 delavcev, t. j. približno isto število kot v septembru 1923 in v septembru 1932.

Največje absolutno napredovanje izkazuje še vedno tekstilna industrija, ki je lanskega leta napredovala za 1864 delavcev, t. j. za 17,48%, od letošnjega julija pa za 401, t. j. za 3,76%. Ravno nasprotno izkazuje oblačilna industrija (krojači, šivilje itd.) precejšnje nazadovanje, in sicer od lanskega leta za 517 delavcev ali 13,62% od letošnjega julija pa za 328 ali 8,64%. V doglednem času moramo računati s hiperprodukcijo tekstilij in redukcijo tekstilnega delavstva, katerega imamo trenutno 10.662.

Gradnje nad zemljo izkazuje največje nazadovanje, število zavarovanih delavcev je padlo od lanskega leta za 1.704 ali 32,4%, od prejšnjega meseca pa za 187 ali 3,56%. Ta industrija bo predvidoma še dalje časa nazadovala.

Padec porodov med svetovno vojsko ima za posledico, da postajajo poroke redkeje in istotako povpraševanje po družinskih članovih. Radi zmanjšanja dotoka mladih delavcev (vajencev) se je dvignila povprečna starost zavarovancev OUZD-a še sedaj več kot za pol leta.

Industrijska skupina	Povpr. število zav. del. v avg. 1933	Prirast »+« oz. padec »-« od avg. 1932 jul. 1933 absol.
Občinski obrati	1.383	+ 294 + 15
Tekstilna industrija	10.662	+ 1.864 + 401
Industrija papirja	1.898	+ 228 - 33
Poljedelstvo	917	+ 110 + 308
Gradnja železnic, cest itd.	2.802	+ 305 + 401
Industrija tobaka	945	+ 100 + 1
Industrija kože in gume	1.599	+ 163 + 39
Denarni zavodi, samost. pisarne	530	+ 50 + 12
Kemična industrija	1.566	+ 67 - 103
Higijena	1.771	+ 50 + 52
Gostilne, kavarne in krčme	3.511	+ 84 + 126
Kovinska industrija	6.288	+ 90 - 85
Hišna služničad	8.042	+ 88 - 44
Gozdno-žagarska industrija	6.207	+ 9 - 184
Industrija hrane in pijače	3.559	+ 4 + 55
Grafična industrija	1.107	- 23 - 7
Gradnja prevoznih sredstev	259	- 15 - 5
Gledališča in svob. poklici	1.102	- 97 - 11
Predelovanje kože in nj. sur.	2.946	- 302 + 17
Zasebna prometna podjetja	888	- 88 + 9
Industrija kamenja in zemlje	4.197	- 529 + 37
Oblacilna industrija in čiščenje	3.797	- 517 - 328
Javni promet	530	- 96 + 24
Ind. za predelovanje lesa in rezb.	3.465	- 679 + 24
Centrale za proizvodnjo sile itd.	504	- 100 + 13
Trgovina	3.372	- 860 + 22
Gradnje nad zemljo	5.260	- 1.704 - 187
Rudarstvo	3	- 5 -
Skupaj	78.999	- 1.509 + 567

Adria pravek je boljši

Iz združnega registra

Učiteljska tiskarna v Ljubljani r. z. z. o. ustanovi podružnico v Mariboru. Zadruga ima namen predvsem pokrivati tiskovne potrebščine svojih zadržnikov in z izvrševanjem tiskarskega obrta pospeševati pridobitev svojih zadržnikov. Zadrugo zastopa predsednik Gangl Engelbert.

Gospodarska zadruga v Dravljah je spremenila pravila, da more svojim članom oskrbovati tudi vse specerijsko, galanterijsko in manufakturno blago ter živila in seveda tudi pijače. Konzumi rastejo v resnici že ko gobe. Trговец pa naj iz skrečnega prometa plačuje vse davke!

V likvidaciji je prešla r. z. z. o. z. Splošno čevljarstvo »Nadac« v Mariboru. Prodnicijske zadruge nazadujejo, konzumne pa rastejo.

Naš izvoz v Nemčijo

Vzlic vsem trgovskim pogodbam z inozemstvom nadaljuje Nemčija s svojo avtarkično gospodarsko politiko v takem obsegu, da bo iz svojega trga kmalu izrinila zlasti vsa tuja živila. Na drugi strani pa vsiljuje svoje inudstrijske proizvode v tuje države ter se prizadeva, da bi bile te odvisne od uvoza nemških izdelkov. Ta njena politika se jasno odraža v navodilih in poročilih njenih ustanov, ki imajo nalogo, da zasledujejo domači in svetovni gospodarski položaj. Tudi za nas je umestno, da smo poučeni o nemških namerah, kajti naše gospodarstvo je še vedno odvisno od njene industrije in njenega uvoza naših kmetijskih pridelkov.

Zanimiva in poučna so zlasti izvajanja nemškega zavoda za proučevanje konjunktura na domačem in svetovnem tržišču. V svojih zadnjih izveštjih z zadoščenjem ugotavlja, da je potreba Nemčije po živilih v zadnjih letih v stalno rastoči meri krilo že domače kmetijstvo. Istočasno se obrača proti mnenju nekaterih krogov, ki trdijo, da bi se nazadovanje uporabe živil moglo preprečiti, če bi Nemčija odprla svoje meje mesu, maslu, žitu in drugim proizvodom, ki bi jih lahko po svetovnih cenah uvažala. Zavod trdi, da bi to navidezno ugodnost cenenege uvoza živil končno morala Nemčija drago plačati s popolnim propadom svojega kmetijstva. Nemška kmetijska produkcija je mogla stalno rasti samo vsled tega, ker je bila carinsko močno zaščitena. Vzlic temu je vsled krize in svetovne konkurence moglo proizvajati le po stalno padajočih cenah. Nezaščiteno bi pa sploh ne moglo vzdržati.

Pri krušnem žitu, sladkorju, mleku, mesu in krompirju je dosežena produkcija, ki skoro krije domačo prehrano. To stanje se bo vzdržalo tudi v bodoče, oziroma se bo še stopnjevalo. Razen navedenih živil so tudi pri nekaterih zelenjavah in sadju precej ugodni pogoji za zvišanje proizvodnje in za ponovno osvojitve domačega trga. Če se racionalizira produkcija in prodaja masla, sira in jaje, bodo zopet podane možnosti za skrepitev uvoza in za povečanje domače proizvodnje.

Protest gostilničarjev proti razširjenju kavarn v nebotičniku

Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani je poslalo mestnemu načelnstvu protest proti razširjenju kavarn v nebotičniku. V svojem protestu pravi združenje med drugim:

Pokojninski zavod razširja dosedanje odprto teraso v zaprto kavarano, da bi bila tudi terasa uporabna za zimo. Na gremijalni seji dne 15. septembra je mestno načelnstvo to razširjenje kavarn že odobrilo, združenje pa prosi mestno upravo, da ta sklep sistira in to iz teh razlogov.

Razširjenje kavarn v nebotičniku bo še poostriilo konkurenco vsem drugim kavararnam. Pokojninski zavod kot javna socialna ustanova zasebnih nameščenec ne bi smel nalagati denarja v obrte, do katerih socialna ustanova nima pravic. Konkurenca, kakor jo vrši P. Z., je mogoča le močnemu kapitalu, ki ga ne zmore noben kavarnar ali gostilničar. Nikakor ne gre, da bi se širilo premoženje izključno socialnega zavoda z aktivnim poseganjem in s pridobitnim namenom v obrtno stroko, ker se ogrožajo s tem aktivni obrtniki. Danes se to dogaja gostilničarskemu obrtu, jutri se more dogoditi isto drugemu obrtu.

Unikum je, da je socialni zavod koncesioniran, odnosno lastnik obrtnega lista.

Najtežavnejše pa je Nemčiji nadomestiti v domačem gospodarstvu celotno potrebo masti. V tem pogledu je iskati glavni problem v lastni preskrbi s krmili: tu prihajajo v poštev zlasti oljnat zrnje in žita za krmo (koruza) kot sirovine za proizvodnjo svinjske masti, mesa in jaje. Nemška vlada je že letošnje spomladi izdala naredbo, ki naj ureja uvoz oljnatih tropin. Toda tudi ta ukrep še ne zadovoljuje.

Kako se je zunanja trgovina razvijala v zadnjih letih, je razvidno iz teh števil: Presežek uvoza živil in krmil, ki jih Nemčija lahko prideluje doma, je padel v vrednosti od 3130 milijonov mark v letu 1925 na 1063 milijonov mark v letu 1932. Pri blagu, ki ga Nemčija ne more izdelovati doma, je opaziti od 1290 milijonov mark v letu 1925 povišek na 1407 milijonov mark 1930. l. in nato padec na 739 milijonov mark v letu 1932. Pripomniti pa je treba, da je vsled padca cen pri živilih in krmilih padla v mnogo večji meri vrednost nego količina uvoženega blaga. Zato razlika v količini uvoza nikakor ni tako znatna kakor izgleda to po njeni vrednosti, in vendar je narodnemu gospodarstvu množina uvoza bolj merodajna nego vrednost kot taka.

Zavod za proučevanje konjunktura zaključuje svoja razmišljanja s tem nasvetom: Zvišanje produkcije živil in domače proizvodnje je Nemčiji nujno potrebno in bo potrebno tudi v bodoče; kajti ko bodo prenehali krediti, ki jih tej državi inozemstvo nudi, ne bo več sredstev za morebitni povečani uvoz, tako da bo Nemčija primorana zanašati se samo na lastno produkcijo.

Te smernice so dandanes merodajne za vso nemško gospodarsko politiko. Moramo si torej biti svesti, da ni več daleč čas, ko bodo nemška vrata zaprta ne samo za našo pšenico, koruzo, živino in prašiče, ampak tudi za našo perutnino, jajca in hmelj, kar edino še tjakaj izvažamo. Zato morajo naši merodajni činitelji skrbeti za to, da ne kupujemo samo od Nemčije, ampak da ji prodajamo vsaj nekaj tega, kar imamo za izvoz na razpolago.

Protest gostilničarjev proti razširjenju kavarn v nebotičniku

Druge zavarovalnice, ki so čisto pridobitna podjetja, vendar nimajo nobenega obrtnega lista. Združenje je proti takšnemu upravljanju premoženja P. Z., da se more morebitni riziko kmiti z zavarovalnimi premijami v breme nameščenca in delodajalca.

Ne more sicer Združenje protestirati proti že obstoječi kavarni »Nebotičnik«, pač pa proti razširjenju te kavarn.

Svoj protest pa utemeljuje Združenje tudi s tem, ker se premoženje P. Z. zadostno obrestuje — po zadnjem poročilu z 8,46% — in je zato poseganje P. Z. na pridobitno polje nepotrebno. Tudi je razvidno iz poročila P. Z. o dobri notranji vrednosti nepremičnin, ki so varna naložba, da ni treba P. Z. postati pridobitno podjetje, čeprav je njegova dolžnost, da upravlja premoženje zavoda po načelih gospodarske rentabilnosti. Toda tudi v tem primeru mora ostati socialni zavod.

Združenje gostilniških podjetij navaja nato razne ugodnosti, ki jih uživa P. Z. in kakršnih nima noben zasebni podjetnik, ki zato tudi ne more s P. Z. konkurirati.

Zato prosi Združenje mestno načelnstvo, da prekliche dovoljenje razširjenja kavarn v nebotičniku.

velja za navadne brzojavke. Ta brzojavna pisma pa morajo imeti najmanj 25 besed. Ta brzojavna pisma bodo posebno dobrodošla izvoznikom, ki bodo mogli svojim korespondentom brzojavno oddajati vsa navodila. Pismene brzojavke bodo pošte oddajale naprej, kadar bo manjši promet na progah, ko so že oddale druge brzojavke.

OBČNI ZBORI

IX. redni občni zbor Jugočeške v Kranju bo v četrtek, dne 12. oktobra ob pol 12. v družbenih prostorih v Kranju.

IV. redni občni zbor Kokre, tekstilne d. d. v Kranju bo v petek, dne 13. oktobra ob 16. v pisarni dr. Bena Sabothija.

Po svetu

Kot prvo pomoč poplavljenecem v Slo-niji je vlada nakazala 200.000 Din.

V pomoč poplavljenecem se je ustanovila pod predsedstvom bana dr. Marušiča centralni pomožni odbor, ki je že pričel s svojim delom. Bancovina sama pa je iz svojih sredstev nakazala že 135.000 Din.

Francoski zunanji minister Boncour je poslal ministru Jevtiću sožalno brzojavko zaradi povodnji v Sloveniji.

Zasedanju zunanjih ministrov Male antante v Sinaji pripisujejo poseben pomen, ker sta v Sinaji navzoča tudi jugoslovanski in rumunski kralj. Na zasedanju se zlasti obravnavajo: razorožitveno, avstrijsko in balkansko vprašanje ter odnosaji Male antante do Italije. Gospodarska vprašanja se bodo obravnavala kasneje.

Bukareški list »Lupta« pravi v svojem komentarju o sestanku Male antante, da je naš zunanji minister Jevtić personifikacija pacifiističnega stremeljenja jugoslovanskega naroda in da ima zgodovinske zasluge za mir v srednji Evropi.

Svečanosti v Sinaji se je udeležil na izrečno povabilo rumunskega kralja tudi grof Volpi, kot zastopnik Italije.

Kmetijsko razstavo v Negotinu je obiskala večja skupina Bolgarov iz Vidina ter je prišlo pri tej priliki do iskrenih manifestacij bolgarsko-jugoslovanskega zblizanja.

Peter Todorov, bivši finančni minister v vladi Cankova, ki je povzročil padec Stambolijskega, je na neki skupščini v Sofiji javno slavil zasluge pok. Stambolijskega in njegove jugoslovanske politike.

Redno zasedanje Društva narodov se je začelo v ponedeljek v Ženevi. Za predsednika zasedanja je bil izvoljen proti mehiškemu delegatu južno-afriški delegat de Woter, ki je svoje dni ostro nastopil proti japonski invaziji na Kitajsko.

Številne diplomatske konference so se daj v Ženevi ob priliki zasedanja Društva narodov. Velesile posvečajo posebno pozornost razorožitvenemu in podunavskemu vprašanju. Posebno pozornost so vzbudili sestanki italijanskega državnega podtajnika Suvicha z Boncourjem, poljskega zunanjega ministra Becka z nemškim zunanjim ministrom Neurathom in sestanki ameriškega delegata Davisa z drugimi diplomati.

Angleški zunanji minister Simon je izjavil novinarjem, da je prišlo v razorožitvenem vprašanju do popolnega sporazuma med Italijo in Francijo.

Grški delegat Frangulis predloži skupščini Društva narodov resolucijo, da se obveznost varstva manjšin razširi na vse države. Osnovna misel njegove resolucije je, da mora vsak človek brez razlike na narodno ali versko pripadnost imeti enake politične in civilne pravice. Resolucija pomeni torej v bistvu ponovitev deklaracije o človeških pravicah, kakor jih je proglasila velika francoska revolucija.

Grška vlada namerava odpraviti senat in v ta namen pozvati narod, da se s plebiscitom izjavi o odpravi senata.

Nov težak incident se je pripetil na nemško-švicarski meji. Neki nemški potniki so se vračali v Nemčijo, a so imeli na meji neke sitnosti. Ko so zagledali, da prihaja nasproti avtomobil z oboroženimi hitlerjevci, so pobegnili na švicarsko ozemlje. Hitlerjevci pa so vdrli za njimi na švicarsko ozemlje, jih pretepli in odpeljali nazaj v Nemčijo. Švicarske carinike, ki so hoteli Nemce zaščititi, so hitlerjevci pretepli.

Ker so Nemci aretirali dva sovjetska novinarja, je sovjetska vlada odpoklicala iz Nemčije vse zastopnike sovjetskega tiska ter obenem odredila, da morajo vsi nemški novinarji v treh dneh zapustiti Rusijo.

Predsednik ameriške delavske zveze je izjavil, da bo ameriški delavski kongres, ki se sestane dne 2. oktobra, najbrže sklenil bojkot nemškega blaga.

Tri nemške špione, ki so v balonu več dni križarili nad kraji, kjer so bili vojaški manevri, so aretirali v Angliji.

Koncentracijska taborišča, ki se pa oficialno imenujejo le »nadzorstvena taborišča«, je ustanovila avstrijska vlada v Wöllersdorfu in Brucku ob Litvi. V taborišča pridejo oni, za katere obstoji upravičen sum, da delajo proti režimu.

Avstrijski poslanci dne 1. oktobra ne dobe več dnevnice. S tem je avstrijski parlament definitivno pokopan.

Pri občinskih volitvah v Curihu so zmagali socialisti.

Denarstvo

STANJE NARODNE BANKE

Po izkazu Narodne banke z dne 22. t. m. se je njeno stanje od 15. t. m. izpremenilo tako-le (vse v milijonih Din):

Devizna in kovinska podloga se je povečala za 31.6 na 1896.9 in sicer za narasle devize valute za 0.43 na 0.62, devize pa za 31.2 na 98.8.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, pa so padle za 29 na 61.9.

Kovan denar v niklu in srebru se je povečal za 14.6 na 208.8.

Posojila so zopet padla in sicer eskontna za 9 na 1902.7, lombardna pa 1.1 na 315.1.

Prejšnji predjemi državi so se povečali za 0.2 na 1717.6, vrednost raznih fondov za 0.3 na 6.7, nepremičnine za 0.09 na 159.2 in razne aktivne za 31.2 na 154.

Obveze na pokaz so se dvignile za 139.5 na 990.1, novčanice v obtoku pa so padle za 27.2 na 4275.2. **Obveze z rokom** pa so se zmanjšale za 62.9 na 1239.0. Razne pravice so padle za 10.3 na 321.9.

Zlato in devizno kritje se je znižalo od 36.19 na 36.02%, samo zlato pa s 34.88% na 34.13%.

NOVA POLITIKA NEMŠKE DRŽAVNE BANKE

Predsednik nemške državne banke dr. Schacht je sprejel novinarje in jim napovedal, da bo prešla Državna banka na odprto tržno politiko, kakor jo je v zadnjih letih zlasti razvil New York. Sedanji zakon o nemški emisijski banki silno omejuje delo banke, ki na noben način ne more posegati na odprti trg z vrednostnimi papirji. Popolnoma nezmislno je, da je danes v obtoku za 6 milijard kratkoročnih obveznic, ki jih mora gospodarstvo financirati samo, dočim je čisto zamrl dolgoročni kreditni trg. Državna banka bo zato intervenirala v dolgoročnih papirjih, da omeji kratkoročni trg in da deloma prevzame kratkoročne obveznice v dolgoročne. Ta namera državne banke je bila sporočena tudi Bazelski banki za mednarodna plačila in dr. Schacht upa, da ta ne bo delala nobenih težav.

K tej novi politiki nemške Državne banke je treba pripomniti, da pomeni velik pogum. Kajti odprto tržno politiko so doslej izvajale le emisijske banke z močno zlato podlogo in v državah, kjer je valutni promet prost, plačilna bilanca pa aktivna. V Angliji in Ameriki, kjer se takšna politika izvaja, pa obstoji nadalje možnost, da morejo emisijske banke s prodajo konzolov ali konsolidiranih državnih posojil vedno priti nazaj do denarja, ki so ga izdale za nakup obveznic. Teh pogojev pa v Nemčiji ni in zato je nova politika Drž. banke precej tvegana.

OSTRA IZJAVA ANGLEŠKEGA FINANČNIKA PROTI NEMŠKI FIN. POLITIKI

Na seji angleških zbornic je bivši državni tajnik angleškega zaklada sir Arthur Samuel izjavil med drugim tole: Po izkušnjah, ki jih je imel svet z nemškim transfezornim moratorijem, je zelo malo verjetno, da bi Nemčija še kdaj dobila v Angliji, Franciji ali Ameriki kredit. Nemčiji je treba čisto prepustiti njeni usodi in njenim lastnim pomožnim sredstvom. Neopravičeni dolgi, ki so jih nagradile države, ki niso bile vredne kredita, so glavni vzrok za polom svetovnega gospodarstva.

Adria prašek je boljši

Po zadnjem izkazu Českoslovaške narodne banke se je njena zlata podloga (vse v milijonih Kč) zmanjšala za 0.11 na 1.707, valutna in devizna pa povečala za 2.4 na 907.3. Menična posojila so se znižala za 11.8 na 1041, lombardna pa se povečala za 6.8 na 403.7 — Obtok bankovcev se je zmanjšal za 205 na 5.614, obveze na pokaz pa so narasle za 222.5 na 920. Zlato kritje znaša 40%.

Po izkazu Francoske banke z dne 15. t. m. se je njeno stanje od zadnjega tedna spremenilo tako-le (vse številke v milijonih frankov): Zlata zaloga se je znižala za 8 na 82.262, devize na pokaz za 6 na 1284, termimske 1116 (neizpremenjeno), notranje menice so nazadovale za 196 na 2766, efektivni predjemi so večji za 25 na 2761, obtok bankovcev je padel za 614 na 81.723, zasebne vloge so večje za 142 in znašajo 17.958, dobroimetje zaklada je naraslo za 224 na 1274, zlato kritje pa se je dvignilo za 0.2% na 79.91%.

Brezmiselna avtarkija

V nekem berlinskem časopisu je izšel pred meseci članek dr. Ruhla, ki na drastičen primer dokazuje, kako je čisto nemogoče, da bi katerikoli narod dosegel popolno avtarkijo na gospodarskem polju. Ker je članek pomenil dejansko obsodbo hitlerjevske gospodarske politike, je uredništvo dodalo pripombo, da je mogoče v članku navedeno blago pridobivati tudi na drug način. Ta pripomba pa ni vrednosti članka niti najmanj znižala, kar mora priznati vsakdo tudi par mesecev po objavi članka. Nekoliko skrajšan se je članek glasil:

Gospod Lehman vstaja zjutraj iz postelje. Njegovo posteljno perilo je iz ameriškega bombaža, perje v pernici pa iz Madžarske. Prižge luč. Zarnica ima žico iz Wolfram-kovine, ki se uvaža iz vzhodne Azije ali Nove Zelandije. Električni tok prihaja po bakreni žici, ki je zopet prišla iz Amerike (ali Jugoslavije). Svetilka ima zastor iz svile, ki je prišla iz Japonske. Gospod Lehman se prične oblačiti. Obleče srajco, ki ima biserne gumbe, ki jih izdelujejo iz školjk Sredozemlja. Pri umivanju uporablja milo, za čegar izdelavo se potrebuje kokosovo olje iz Nizozemske Indije, palmsko olje iz Nigerije, ter se obdrgne z gobo, ki jo izdelujejo iz tkanin neke japonske rastline. Včasih uporablja tudi morsko gobo, ki prihaja iz Arabije. Zobe si oznaži s krtačico iz celuloide, to je fabrikata iz steklenega bombaža in kafe, ki pride iz Formoze, lase si pričeše s krtačo, katere ščetine so dale ruske svinje, napravi si frizuro z roženim glavnikom iz Brazilije ali pa s kavčukastim glavnikom, čegar snov je iz Indije. Za britje

uporabi britvico, ki je prevlečena s kanadskim nikljem, milo za britje pa vzame iz aluminijaste posode, ki se izdeluje iz francoskega, italijanskega ali jugoslovanskega baksa. Zrcalo, ki ga uporablja, je obloženo z mehikanskim srebrom, vzadi pa je prevlečeno s posebnim lakom iz Sumatre in firnežem iz Indije. Nato nadene vrhno obleko, ki je zopet iz bombaža ali volne, ki prihaja iz drugih držav. Vžigalica je zopet iz lesa, ki se uvaža iz Poljske, v netljivi snovi pa gumi arabikum iz sev. Afrike in antimon iz Kitajske.

Gospod Lehman gre sedaj v pisarno, še preje pa hoče napolniti svoje ameriško polnilno pero, čegar konica je ali iz južnoafriškega zlata ali iz osmium-iridija iz Urala, s tinto, ki se zopet izdeluje iz ekstraktov tujih lesov. Pred odhodom z doma pogleda še na barometer, ki ima živo srebro iz Španije, obleče plašč, ki je iz čezmorske volne, vzame klobuk, ki je iz merinovolne iz Kapske države, v roke pa vzame palico, ki je iz indijskega bambusa.

Gre po cesti, ki je tlakovana z italijanskim ali švicarskim asfaltom, vstopi v tramvaj, ki je iz švedskega ali francoskega železa, ali pa vstopi v avto, čegar pnevmatika, bencin, medenina deli in na zadnje še voz sam, izvira iz Amerike ali drugih čezmorskih dežel. V tramvaju razgrne časopis, ki je zopet izdelan iz švedskega ali čsl. lesa.

Naj bo dovolj, ker predolgo bi bilo, če bi spremljali gospoda Lehmana še naprej, zlasti, ko bi izbiral v zajtrkovalnici med živili, k prihajajo z tujine.

Dospelost neposrednih davkov v četrtem četletju

Davčna uprava razglasa:

V smislu čl. 148 zakona o neposrednih davkih se objavlja, da dospe v IV. četletju 1933 v plačilo:

dne 1. oktobra 1933

IV. četletni obroki zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice;

dne 1. novembra

II. polletni obrok zemljarine.

Davčni zavezanci se opozarjajo, da te obroke poravnajo

do dne 15. novembra 1933, zemljarino pa do dne 1. novembra 1933.

Uslužbenški davek morajo pobrati, od nosno odvesti davčni upravi s seznamkom vsi delodajalci, ki zaposlujejo nad 20 uslužbencev, kakor tudi vse državne in samoupravne institucije in načeloma družbenemu davku zavezane osebe neglede na število zaposlenih — najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci pa morajo pobrati uslužbenški davek v davčnih znamkah tako, da jih ob vsakokratnem izplačilu mezde nalepijo v davčni knjižici na za to določenem mestu in uničijo z žigom ali svojo ročnim podpisom. (Čl. 98, 99, 100 zak. in pravilnik o neposrednih davkih.)

Davek na neoženjene osebe, katerih mesečni prejemki znašajo več ko 2.500 Din, pa morajo vsi delodajalci brez izjeme odpremiti v istem roku davčni upravi v gotovini.

Zavodi, naprave in podjetja, ki so dolžna pobirati davek na rente po čl. 71. zakona o neposrednih davkih, morajo odpremiti pobrane zneske po seznamku najkasneje v 45. dneh po preteku vsakega polletja, torej za

I. polletje do vštete 14. avgusta 1933,

II. polletje do vštete 14. februarja 1934.

Davčni zavezanci splošnega davka na poslovni promet po zakonu z dne 31. januarja 1922, ki plačujejo davek po knjigi opravljenega prometa, morajo predložiti prijave in plačati ustrezni davek za III. četletje 1933 najkasneje do 30. oktobra 1933.

Davčni zavezanci skupnega davka na poslovni promet, po zakonu z dne 12. julija 1930, ki so izbrali način plačevanja po vplačilih v gotovini in menicah, morajo polagati odplačila po prometu prejšnjega meseca v 20 dneh po preteku vsakega meseca z mesečnimi prijavi, oni pa, ki so izbrali za podstavo obračuna promet po fakturah pa v 50 dneh po preteku vsakega meseca.

Dokler se ne izvrši odmera davkov za

tekoče leto, se morajo plačevati po davčnem predpisu iz prejšnjega leta (čl. 147).

Davek novih davčnih zavezancev in novih davčnih predmetov se mora plačati najkasneje v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga.

Kdor ne plača dospelih obrov do skrajnega plačilnega roka, mora plačati od tega dne pa do dne plačila 6% ne letne zamudne obresti in proti njemu se uvede izvršilno postopanje, ki je v zvezi s temi stroški:

- a) za pismeni opomin ena para od vsakega dinarja dolga, najmanj pa 10 Din;
- b) za rušenje 2 pari od vsakega dinarja dolga, najmanj pa 10 Din in taksa po t. p. 79 taksnega zakona v znesku 5 Din;
- c) za dražbo taksa po t. p. 8. taksnega zakona.

Adria prašek je boljši

Žalostna kronika

Društvo industrijecev in veletrgovcev je izdalo to okrožnico o otvorenih in končnih konkurzi, prisilnih poravnava izven konkurza in posredovalnih postopanjih za čas od 11. do 20. septembra 1933.

A. OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Kornfein Karolina, neprot. trgovina, Zagreb, Dolac — Trznica.

Primorska banovina: Smolčić Josip, pok. Stjepana, trgovina, Split (konkurz se zaradi pomanjkanja imetja ne otvori).

Drinska banovina: Antonića Milutina pokojnega zapuščina, bivšega uradnika ministrstva pravde, Slepčević; Stanimirović M. Petar, mesar, Valjevo.

Dunavska banovina: Gedei Anton in dr., Velika Kikinda.

B. OTVORJENA POSREDOVALNA POSTOPANJA, KOLIKOR SMO ZA NJE ZVEDELI:

Dravska banovina: Cerić Slavko, Maribor; Dolenec Karol, trgovec, Železniki; Izlaček Albin in Ana, trgovina in posestvo, Želeče-Bled; Paljevec Izidor, stavbenik in posestnik, Ljubljana, Slomškova ulica 9; Škofic Herman, posestnik, Ljubljana, Svetčeva ul. 8; Terčelj Rudolf, zidarski mojster, Ljubljana VII., Murnova 4., Triumph-Auto, družba z o. z., Ljubljana.

Savska banovina: Barbot Milka, Zagreb; Bilinović Lovro, arhitekt, Zagreb; Buchwald Emanuel, fotograf, Osijek; Bukovac Ahmet, Brod na Savi; Dasović Petar, Sušak; Garčinski mlin Bernfest, Garčin; Hrvatska seljačka zadruga, Sibinj; Ivanković

Josip in Marija, Zagreb; Kalmar Jurij, Pomperovac; Kraus Josip in drug, banka, Osijek; Kühner Josip, krojač, Brod na S.; Lichtenthal Adolf, trgovina z meš. blagom, Osijek; Lustig Zora roj. Regović, Zagreb; Marić Stjepan, gostilničar, Brod na Savi; Martinčević Stjepan, Zagreb; Maslić Josip in Katica, Zagreb; Meglič Josip, tovarna pil, Brod na Savi; Mosinger Stefaniya, Zagreb; Neugebauer Milka, hišna posestnica, Križevci; Opava Olga, Zagreb; Petek Martin in Ljubica, Zagreb; Pokopac Luka ml., opankar, Brod na Savi; Presečki Dragotin in Marija, Zagreb; Prikril Jakob, Bicko selo; Puškar Anka, Zagreb; Rakin D. Savo, Osijek; Risović Gjuro, opankar, Brod na Savi; Roszahegip Daniel, Brod na Savi; Roter Franjka, trafika, Osijek; Rukavina Josip, ključavničar, Brod na Savi; Sikora Bedrih, knjigovez, Brod na Savi; Skender Nikola, Brod na Savi; Starčević Ante, trgovec, Gospić; Stričić Marija, Zagreb; Šebest Anka roj. Škorić, Brod na Savi; Schlesinger Evgen, trgovec, Pitomača; Trenk Jakob, Osijek; Weiller Fanika, Zagreb; Zivotić D., Zagreb.

Vrbska banovina: Drakulić S. Rade, Bosanski Petrovac.

Primorska banovina: Jugoslav. knjižara I. & M. Makjanić, Split.

Drinska banovina: Dabović Milutin, Vinkovci; Hirtweil Adolf, Vinkovci; Kajon Avram, trgovec, Sarajevo; Kajon Blanka, trgovka, Sarajevo.

Dunavska banovina: Poljoprivredna i založna banka, Subotica.

Moravska banovina: »Medikalija«, Bran. S. Simić, Kruševac.

Vardarska banovina: Rusjaković Rus, trgovec, Veles.

Beograd, Zemun, Pančevo: Trajković A. Milan, Beograd.

C. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Dravska banovina: Orel Hubert, trgovec, Šoštanj; Welle Rudolf, prekajevalec, Maribor.

Savska banovina: Seidl Karol, trgovec, Krivaja, občina Lipovljani, srez Novska.

Drinska banovina: Jelić Jovan, trgovec, Valjevo; Živković Radomir, Obrenovac.

Dunavska banovina: Demajorović Moša, trgovec, Kragujevac.

Moravska banovina: Mikojković Milan, trgovec, Zaječar.

Beograd, Zemun, Pančevo: Ačimović braća, bivša trgovca, Beograd.

Č. POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE:**

Dravska banovina: Fischer in dr., Celje, Kralja Petra c. 29.

Drinska banovina: Hirtweil Adolf, Vinkovci (nadaljno postopanje je ustavljeno, ker je tvrdki bilo dovoljeno posredovalno postopanje).

Opomba: Podrobni podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

* Opomba: Vzrok, zakaj je bilo postopanje končano, se izve v tajništvu društva.

** Opomba: Pogoji, pod katerimi je bila poravnava potrjena, se izvedo v našem tajništvu.

KLJUČNA
vseh vrst fotografij
ali risbah
izvršuje
najsolidneje
KLJUČNA ST. DEU
LJUBLJANA-DAIMATINOVA 13

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini Gospodarske zadruge v Mariboru. Konkurzni sodnik dr. Kovča, upravnik mase odvetnik dr. Boštjančič. Prvi zbor upnikov dne 9. oktobra ob 9. oglašitveni rok do 10. novembra, ugotovitveni narok dne 16. novembra ob 10. pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Poravnalno postopanje tvrdke Fischer in drug v Celju je končano.

Potrjeni sta prisilni poravnavi trgovca Kešutnika Karola v Vrhovcih pri Dobrovi in trgovca Snaj Franje in Terezije v Ljubljani.

IZRAVNAVA KLIRINSKEGA SALDA S SVICO

V začetku t. m. 818.000 šv. frankov znašajoči saldo v naše breme se je do 20. t. m. znižal že na 390.000 ali 5-6 milijonov Din. Prijavljene, a še ne zapadle švicarske terjatve pa znašajo 3-1 milijonov frankov. Ker smo v trgovini s Švico aktivni, bodo tudi te terjatve poravnane. V juliju smo bili aktivni za 535.000 frankov, v avgustu pa 527.000 in tudi v septembru bomo aktivni. — Dne 1. septembra je stopil v veljavo nov klirinški sporazum s Švico, ki velja 4 mesece. Po tem sporazumu bo Švica plačevala 20% našega izvoza v devizah, 80% pa se bo obračunavalo v kliringu.

OMEJITEV UVOZA KROMPIRJA V SVICO

Z naredbo z dne 13. t. m. je švicarska vlada vezala uvoz krompirja na posebno dovoljenje. Uvozna dovoljenja izdaja švicarska alkoholna uprava (Alkoholverwaltung) samo onim švicarskim tvrdkam, katere so že 1931. leta uvažale krompir in katere kupujejo tudi domači proizvod. Uvožno dovoljenje se daje na ta način, da se pri nakupu 300 ton domačega krompirja dovoli uvoz 10 ton inozemskega krompirja.

FRANCIJA NAMERAVA ODPOVEDATI TRGOVINSKO POGODBO Z NEMČIJO

Kakor poročajo pariški listi namerava francoska vlada odpovedati trgovinsko pogodbo z Nemčijo, ker je ta pogodba v škodo francoskemu gospodarstvu. Leta 1932 je bila francoska trgovinska bilanca napram Nemčiji pasivna za tri in pol milijarde frankov. Kljub dodatnemu dogovoru v marcu 1933 je letos Francija še vedno pasivna za dve milijardi. Če bi Francija odpovedala trgovinsko pogodbo z Nemčijo, potem bi mogla Nemčiji dovoljene kontingente dovoliti drugim državam.

ANGLEŠKI VOJNI DOLGOVI AMERIKI

Začetkom oktobra se prično v Washingtonu angleško-ameriška pogajanja za uređitev vojnih dolgov. Angleži predlagajo, da se vojni dolgovni znižajo na 200 milijonov funtov in da plača Anglija ta dolg v 40 letih z letnimi izplačili v višini 5 milijonov funtov.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 23. septembra objavlja med drugim: Uredbo o postavljanju domov in objektov združb, ki spadajo v pristojnost ministrstva za telesno vzgojo — Spremembo tarife skupnega davka, da se plačuje za vinsko žganje ista pristojbina, ko za konjak — Odpravo čl. 69. taksnega in pristojbinskega pravilnika — Pojasnilo pomočnika finančnega ministra, da je treba pritožbe zoper volitve občinskih poslovalcev taksirati po t. p. 53. zakona o taksah — Popravek v uredbi o izpremembi in dopolnitvi uredbe o skupnem davku z dne 13. maja 1933 — Odločbo državnega sveta, da se mora povrtni uvozniku razlika med normalnim in ugodnejšimi davščinami, če dokaže z listino pristojnega oblastva, da se je blago v resnici uvozilo za namen, za katerega daje zakon dobroto oprostilne ali znižanje.

Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Tropska importna družba z o. z.

Obratni predmet: Import, trgovina, fabrikacija in predelava kolonialnega blaga in živil vsake vrste, zlasti kave, kavinih surogatov, čaja, čokolade, dalje udeležba pri podjetjih iste ali enake poslovne stroke in zastopanje takih podjetij.

Visokost osnovne in vplačane glavni-
ce: 100.000 Din.

Na to vplačani zneski v gotovini:
100.000 Din.

Poslovodje: Schwyter Ernest, ravnatelj Kave Hag d. d. v Zagrebu, Medveščak 25.

Za namestovanje upravičeni: Družba ima enega ali več poslovodij. Dokler je samo en poslovodja, zastopa isti družbo na zunaj, pred sodiščem in oblastem samostojno. Ako bi se kasneje postavilo več poslovodij, določata družabnika bodisi s sklepom, storjenim po § 34. zakona o družbah z omejeno zavezo, ali pa po obnem zboru družabnikov način zastopanja in podpisovanja.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani,
odd. III.,

dne 15. septembra 1933.

Fi 470/33 — Rg C V 129/1.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Pečar Josip.

Obratni predmet: Uvoz in izvoz sadja, trgovina s sadjem in sadnimi izdelki ter deželnimi pridelki na debelo.

Imetnik: Pečar Josip, trgovec v Mariboru, Trubarjeva ulica št. 7.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 14. septembra 1933.

Fi 249/33 — Rg A III 245/2

*

Sedež: Markovci.

Besedilo: Kohn Rudolf.

Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom, z vsemi vrstami deželnih pridelkov in izvoz sadja na debelo.

Imetnik: Kohn Rudolf, trgovec v Markovcih št. 43, p. Petrovci.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru,
dne 14. septembra 1933.

Fi 236/33 — Rg A III 244/2.

Nad 105 milijonov hektolitrov vode je padlo samo na ozemlje ljubljanske občine ob zadnjih nalivih.

Bojkot mest, vsled prenizkih cen za kmetijske pridelke, so začeli v nekaterih krajih Poljske oznanjati pristaši kmetijske stranke. Kmetje ponekod že 14 dni niso pripeljali v mesto nobenih živil. Mestoma je prišlo med kmeti in policijo do krvavih spopadov.

Češkoslovaška šteje po statistiki iz leta 1930 14.729.536 prebivalcev, od katerih živi od kmetijstva 4.859.000 ali 34%, od gozdarstva in ribolova 242.000 ali 1-6%, od industrije in obrta 5.147.000 ali 34-9%, trgovine in denarništva 1.094.000 ali 7-4%, od prometa 814.000 ali 5-5%, od javnih služb 809.000 ali 6-2% in od drugih poklicev 1.663.000 ali 10-4%.

Sladkor iz lesa prično v velikih množinah izdelovati na Švedskem.

Hud potres je bil v Abrueih. Porušenih je več vasi, 20 ljudi pa je bilo ubitih.

DOBAVA — PRODAJA

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 11. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 1200 kg strojnega olja in 200 kg tovrstne masti.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. oktobra ponudbe o dobavi 200 m³ jamskega lesa in do 11. oktobra pa o drugi dobavi 200 m³ jamskega lesa. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Splošni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. septembra t. l. ponudbe o dobavi 2000 brezovih metel. — (Pogoji so na vpogled pri oddelku.)

Oddaja pil v nasekovanje. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. oktobra t. l. ponudbe o dobavi pil v nasekovanje. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 28. septembra t. l. ponudbe o dobavi 10 m² žične mreže; do 5. oktobra t. l. o dobavi 50 kg jekla, 5 plošč jeklene pločevine, 5 kg ključev, 10.000 kg negašenega apna, 3 m gumijevih cevi in 1 m jeklene verige za transmisije; do 19. oktobra t. l. pa o dobavi 4000 kg bencina.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 100 m³ jamskega lesa.

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 6. oktobra t. l. ponudbe o dobavi 75 bakrenih polov.

Dne 5. oktobra t. l. bo pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu licitacija za dobavo 10.000 kg riža in 10.000 kilogramov testenin; dne 10. oktobra t. l. pa za dobavo 440 ton plinskega olja. (Oglaš so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Pomije in odpadki hrane za čas od 1. okt. 1933 do 31. marca 1934 se oddajo potom direktne pogodbe pri 1. velicpedskem bataljonu v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lubja. Direkcija šum kr. Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 6. oktobra t. l. ponudbe o prodaji lubja v področju šumske uprave Kranjske gore; do 30. oktobra t. l. pa v področju šumske uprave na Bledu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

TRŽNA POROČILA

PREVEČ NAŠIH ČESPELJ NA DUNAJU

Poročilo Zavoda za pospeševanje znanja trgovine je bilo stanje na tujih sadnih trgih dne 25. t. m. tole:

Praga: Na trg je prišlo 46 vagonov naših čespeelj, ki so se prodajale po 135 Kč ali 292 Din za sto kil. Tendence je čvrsta. Grozdja je bil prodan en vagon po cen 460 Kč za sto kil. Jabolk je prišlo na trg 7 vagonov, ki so dosegla ceno 180 Kč za 100 kg.

Varšava: Povprečna cena za naše sveže čespele je 68 zlotov ali 552 Din za sto kil. Na lvojskem in katoviškem trgu se prodajajo čespele za 10 zlotov ceneje.

Dunaj: Na trg je prišlo zopet okoli 60 vagonov naših čespeelj. Povprečno so se prodajale po 25 do 27 grošev. Na trgu je mnogo drobnih čespeelj, ki se prodajajo po 20 do 23 grošev. Računa se, da je ostalo zadnjih ostanki na dunajskem trgu naših čespeelj neprodanih okoli 70 desetonskih vagonov. Trg je z blagom prenatrpan, vsled česar cene padajo. Ponovno je treba zato vse izvoznike opozarjati, da nekaj dni ne pošiljajo več čespeelj na dunajski trg, dokler ne bodo razprodane sedanje zaloge.

MARIBORSKI SVINJSKI SEJEM

Na svinjski sejem z dne 22. septembra 1933 je bilo pripeljanih 280 svinj; cene so bile te: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 100—120, 7 do 9 tednov stari 180—200, 3 do 4 mesece stari 250—300, 5 do 7 mesecev stari 350—420, 8 do 10 mesecev stari 500 do 580, 1 leto stari 650—700 Din; 1 kg žive teže 7—8, mrtve teže 9-50—10-50 Din. Prodanih je bilo 118 svinj.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Četrtek, dne 28. septembra: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Red Četrtek.

Petek, dne 29. septembra: Zaprti.

Sobota, dne 30. septembra: V agoniji. Red C.

Nedelja, dne 1. oktobra: Sveta Ivana. Izven.

Opera, začetek ob 20.

Četrtek, dne 28. septembra: Pikova dama. Red A.

Petek, dne 29. septembra: Zaprti.

Sobota, dne 30. septembra: Jim in Jill. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 1. oktobra: Manon. Izven.

Dobre prehrane . . .
si ni mogoče zamisliti brez
Kathreiner Kneippove sladne
kave s Pravim „Franckom“!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mlečnih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industriji!

Trgovski
list

se priporoča za
inseriranje!

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana

Igriška ulica štev. 10

Telefon 22-67

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek ● Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani